

Dosarul nr. 2ra-752/19

prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Rezina (Olga Gangal)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Angela Bostan, Veronica Negru, Anatolie Pahopol)

ÎNCHEIERE

24 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului declarat de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, reprezentat de Valerian Golban,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Loghin împotriva Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile declarate de Gheorghe Loghin și Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne și s-a menținut hotărârea din 29 mai 2017 a Judecătoria Orhei, sediul Rezina, prin care s-a admis parțial acțiunea depusă de Gheorghe Loghin,

constată:

La 24 noiembrie 2016, Gheorghe Loghin, reprezentat de avocatul Stela Lefter, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne (în continuare IGP al MAI) cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de poliție.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 28 noiembrie 2014, conducând autoturismului de marcă și model xxxxx, ce-i aparține, a fost stopat de agentul constatator al INP, Artin Petru, care ulterior i-a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție, în baza articolului 241 alin. (2) din Codul contravențional, aplicându-i o sancțiune sub formă de amendă în mărime de 500 de lei și sancțiune complementară sub formă de 4 puncte de penalizare.

Astfel, nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție, l-a contestat în instanța de judecată. Prin hotărârea din 19 februarie 2015 a Judecătoria Rezina, care a fost menținută prin decizia din 24 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău, contestația a fost admisă, cu declararea lui Gheorghe Loghin ca fiind nevinovat în comiterea faptei contravenționale, iar procesul-verbal cu privire la contravenție fiind anulat, cu încetarea procedurii contravenționale.

Sub acest aspect, reclamantul a menționat că, prin acțiunile sale, agentul constatator a dat dovadă de o intenție directă de a-l sancționa fără careva motive și, folosindu-și funcția deserviciu, a acționat ilicit în privința sa. Astfel, din cauza

acțiunilor ilegale ale agentului constatator, Gheorghe Loghin a fost nevoit să-și angajeze un avocat pentru a-și apăra interesele, a pierdut timpul pentru a se deplasa la ședințele de judecată atât el personal, cât și martorii care i-a prezentat în susținerea poziției sale de apărare, a simțit o stare de retrăire și disconfort emoțional, fiind învinuit într-o contravenție pe care nu a săvârșit-o.

În opinia reclamantului, aceste prejudicii urmează a-i fi recuperate din contul statului, dintre care compensarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul examinării contestației împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție în sumă totală de 4 700 de lei și repararea prejudiciului moral, pe care îl estimează la suma de 5 000 de lei, care îi va aduce o satisfacție echitabilă emoțiilor suportate prin acțiunile ilegale și neîntemeiate ale agentului constatator.

În această ordine de idei, reclamantul Gheorghe Loghin, reprezentat de avocatul Stela Lefter, a solicitat a încasa din contul statului, în beneficiul său suma de 4 700 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul examinării contestației împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție, a sumei de 5 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu judecarea prezentei cauze.

La 22 mai 2017, Gheorghe Loghin, reprezentat de avocatul Stela Lefter, a depus cerere de concretizare a acțiunii, îndreptând-o împotriva Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne (f.d. 35-36).

În motivarea cererii de concretizare, reprezentantul reclamantului a reiterat temeiurile de fapt și de drept a acțiunii, invocând suplimentar că, pretinde repararea prejudiciilor cauzate din contul IGP al MAI, deoarece aceste prejudicii i-au fost cauzate prin acțiunile ilegale ale agentului constatator din cadrul acestei entități.

În această ordine de idei, reclamantul Gheorghe Loghin, reprezentat de avocatul Stela Lefter, a solicitat a încasa din contul statului, în beneficiul său suma de 4 700 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul examinării contestației împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție; a sumei de 5 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2 600 de lei, suportate în prezenta cauză civilă.

Prin hotărârea din 29 mai 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, s-a admis integral acțiunea depusă de Gheorghe Loghin; s-a încasat din contul IGP al MAI în beneficiul lui Gheorghe Loghin suma de 2 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, reale și rezonabile; iar în rest pretențiile s-au respins ca fiind neîntemeiate (f.d. 48, 53-57).

Prin decizia 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de Gheorghe Loghin și Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne și s-a menținut hotărârea din 29 mai 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina (f.d. 88, 89-93).

Prima instanță și instanța de apel și-au argumentat concluziile prin faptul că, prin prisma prevederilor coroborate ale articolelor 384 alin. (2) lit. u), 383 alin. (3) și 441 alin. (2) din Codul contravențional, IGP al MAI urmează să repare prejudiciului cauzat lui Gheorghe Loghin, prin acțiunile nelegitime ale agentului constatator competent să soluționeze cauza contravențională.

Referitor la capătul de cerere privind repararea prejudiciului moral, instanțele inferioare au reținut că suma de 5 000 de lei, pretinsă de reclamant în contul reparării prejudiciului moral, este exagerată. Or, însăși anularea de către instanța de judecată a procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare,

constituie în sine o satisfacție echitabilă pentru repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale agentului constatator.

La 27 februarie 2019, IGP al MAI, reprezentat de Valerian Golban a declarat recurs împotriva deciziei 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 96-100).

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a încălcat și aplicat eronat normele de drept material, și anume articolul 13 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Or, normele acestei legi nu guvernează raportul material litigios dedus judecății în prezenta speță.

Astfel, la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, instanța de apel trebuia să aplice dispozițiile articolului 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă și să se conducă de pct. 21¹ din Hotărârea nr. 25 din 28 iunie 2004 a Plenului Curții Supreme de Justiție.

Cu titlu subsecvent, recurentul a evocat că, în sensul articolului 384 alin. (2) lit. u) din Codul contravențional, dreptul persoanei de a-i fi recuperat prejudiciul cauzat survine doar în cazul și în perioada procesului contravențional. În speță, însă, procesul contravențional a fost finalizat prin hotărârea din 19 februarie 2015 a Judecătoriei Rezina, care a fost menținută prin decizia din 24 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău. Respectiv, Gheorghe Loghin avea dreptul și putea solicita repararea prejudiciului cauzat în cadrul procesului contravențional și examinării contestației sale depuse împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție.

În această ordine de idei, IGP al MAI, reprezentat de Valerian Golban a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care să fie respinsă acțiunea depusă de Gheorghe Loghin, ca fiind neîntemeiată.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza Lebedinschi vs Republica Moldova, 16 septembrie 2015, § 32; cauza Sultan vs Republica Moldova, 5 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, cauzele Marc Brauer vs Germania, 1 septembrie 2016, § 34; Miessen vs Belgia, 16 octombrie 2016, § 64; Samardžić vs Croația, 20 iulie 2017, § 28; Zubac vs Croația (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele Levages Prestations Servicii vs Franța, 25 octombrie 1996, § 40; Tricard vs Franta, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; Freitag vs Germania, 19 iulie 2007, § 37; Marc Brauer, 1 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele Tricard vs Franta, 10 iulie 2001, § 29; Nicolae Popa vs România, 9 decembrie 2014, § 16; Tence vs Slovenia, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele Ponomaryov vs Ucraina, 3 aprilie 2008, § 41; Ustimenko vs Ucraina, 20 octombrie 2015, § 47).

Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilită data când decizia 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată IGP al MAI, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului de a ataca hotărârea judecătorească.

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau

aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);
- a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de IGP al MAI, reprezentat de Valerian Golban rezultă că acesta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la reiterarea circumstanțelor faptice ale cauzei, transpunerea normelor legale și a concluziilor instanțelor inferioare.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea

recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece IGP al MAI, reprezentat de Valerian Golban nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de IGP al MAI, reprezentat de Valerian Golban nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce IGP al MAI a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher

împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de IGP al MAI, reprezentat de Valerian Golban împotriva deciziei 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție
dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, reprezentat de Valerian Golban, împotriva deciziei 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Loghin împotriva Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic